

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Спеціальність – усі спеціальності НУБіП України
Рік навчання 1, семестр 1,
Форма навчання денна, вечірня, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу

Сторожук Світлана Володимирівна, д. філос. н., професор

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра філософії та міжнародної комунікації,
корпус. 3, к. 125, тел. 5278150
e-mail storozhuksv@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn:
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=385>
7

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна передбачає вивчення основних тенденцій розвитку науки, критичне осмислення подій та явищ наукового життя, використання філософської рефлексії для формування власної наукової світоглядної парадигми. «Філософія науки» орієнтована на формування у здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» парадигми наукового мислення, досягнення основних напрямків розвитку філософії науки як галузі філософського знання, вивчення основних тенденцій розвитку сучасної наукової парадигми, основ наукової культури, специфіки наукової діяльності вченого-дослідника тощо. Їх знання та розуміння породжує вміння окреслювати дослідницьке поле власного наукового дослідження у відповідності до сучасної парадигми наукового знання, формувати методологію власного наукового дослідження, а також давати власну оцінку явищам і подіям наукового життя. Вагому роль відіграє філософія науки у формуванні комунікативних навичок та творчих здібностей.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабора торні,)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1. Феномен науки. Проблемне поле філософії науки.	2/2	Знати основні аспекти буття науки, особливості та критерії наукового знання, діяхронний та синхронний аспекти буття та дослідження науки, основні види наукової раціональності, функції науки й функції філософії у	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання	4

		науковому пізнанні. Вміти розрізняти науку й паранауку.	тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	
2. Основні етапи становлення науки.	4/4	Знати світоглядні та соціокультурні передумови виникнення науки, періодизацію науки, основні періоди розвитку науки та особливості буття й розвитку сучасної науки. Розуміти відмінність між раціональним і науковим знанням, відмінності між соціогуманітарними, природничими та технічними науками, особливості класичної, некласичної та постнекласичної наукової парадигми. Вміти розрізняти ідеали та норми класичної, некласичної й постнекласичної науки та використовувати набуті знання у власній науково-дослідній діяльності.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	4/2
3. Генеза та етапи розвитку філософії науки. Сцієнтизм та антисцієнтизм.	4/4	Знати передумови виникнення та особливості розвитку філософії науки в XIX столітті, основні ідеї та причини прихильності природознавців до теоретико-методологічних напрацювань представників «другого» позитивізму, особливості формування методології гуманітарного знання у неокантіанстві. Розуміти специфіку логічного аналізу мовних форм знання у неопозитивізмі, причини виникнення та основні методологічні програми представників постпозитивізму. Знати та вміти використовувати у науково-дослідній діяльності герменевтичну методологію.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням, вирішення логічних задач, або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	6/2
4. Структура і динаміка наукового пізнання.	2/2	Знати рівні пізнання та основні види знання, структуру та форми наукового пізнання, природу та типи наукових революцій. Вміти розрізняти емпіричний та теоретичний рівень наукового пізнання та відповідні їм форми та використовувати набуті знання на практиці.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	4

5. Методологічний інструментарій сучасної науки.	2/2	Знати відмінність між методом, методологією та методикою, специфіку філософсько-методологічного аналізу науки, функції загальнонаукової методології пізнання. Вміти розрізняти методи емпіричного дослідження (спостереження, опис, вимірювання, експеримент) та теоретичного дослідження (ідеалізація, формалізація, уявний експеримент, гіпотетико-дедуктивний метод). Знати основні правила побудови наукових визначень та вміти їх використовувати у власній науково-дослідній роботі.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	4
6. Діалектична логіка як методологія наукового пізнання. Соціокультурні аспекти науки.	2/2	Знати основні закони логіки та їх методологічне значення, види та своєрідність аргументації, структуру та види доведень. Вміти вести аргументовані наукові дискусії.	Опрацювання визначених темою питань з їхнім подальшим обговоренням вирішення практичних задач з теорії аргументації. Тест.	6
7. Філософія техніки.	2/2	Знати основні проблеми філософії техніки, історичну еволюцію поняття «техніка» і його сучасні інтерпретації, особливості техносфери. Розуміти специфіку віртуальної реальності як унікального соціокультурного феномену та наслідки сучасної комп'ютерної революції та особливості розвитку інформаційного суспільства.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	4
8. Етика науки.	2/2	Знати підстави моралі, ціннісні орієнтації сучасної науки та кожного вченого. Розуміти важливість проблеми морального вибору і моральної відповідальності у науці та значення професійної відповідальності ученого. Знати та розуміти основні положення Етичного кодексу вченого України.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	4
Всього				40
Реферат (самостійна робота)				30
Навчальна робота				70

Екзамен	Три відкриті питання	30
Всього за 1 семестр		100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Дедлайни визначені в ЕНК. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, стажування або відрядження).
Політика оцінювання самостійної роботи	Самостійна робота у формі написання реферату є обов'язковою складовою навчальної роботи. Здобувачі вищої освіти мають право самостійно обирати теми рефератів, попередньо узгоджуючи їх з лектором, або ж обирати одну з пропонованих ним тем. Реферати здають на кафедру філософії та міжнародної комунікації не пізніше 15 листопада. Здобувачі вищої освіти, що не здали реферат, або отримали оцінку нижчу 20 балів, до екзамену не допускаються, оскільки їхня навчальна робота менше 60 балів.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час самостійних робіт, тестування та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Плагіат у рефератах аспірантів недопустимий. У разі виявлення у рефераті плагіату, робота повертається аспіранту для доопрацювання.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим, проте бали за нього не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній on-line формі за погодженням із деканом факультету)
Оцінювання	Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної (знання) та практичної підготовки (вміння) у співвідношенні 50/50, тобто 35 балів максимум знання і 35 балів – вміння. Проміжний контроль знань відбувається після кожної теми у формі тестування, максимум 2 бали. Підсумкова атестація – максимум 30 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано